

Aansprakelijkheid van bestuurders

Bij het afsluiten van een lening voor overbrugging inkomstenverlies door coronamaatregelen

Bestuurders van organisaties die een beroep doen op de lening om een periode van inkomstenverlies te overbruggen, de Opengestelde Monumenten-Lening (OML), kunnen zich afvragen welke verantwoordelijkheid zij als bestuurders op zich nemen. Kunnen zij bij een eventueel faillissement hoofdelijk aansprakelijk gesteld worden? Aarzelingen hierover leiden nu tot terughoudendheid om van de regeling gebruik te maken. Hoe zit dit? Hieronder leggen wij dit aan u uit.

Wie is primair verantwoordelijk?

De OML wordt verleend aan de rechtspersoon en als het gaat om aansprakelijkheid dan is deze rechtspersoon (meestal een stichting) in eerste instantie aansprakelijk. Bij een faillissement betekent dit dat de totale boedel van de rechtspersoon opgeëist kan worden door de schuldeisers. Op een bestuurder rust wel een inspanningsverplichting om de taken als bestuurder naar behoren uit te voeren.

Wanneer is er sprake van hoofdelijke aansprakelijkheid?

Alleen bij onbehoorlijk bestuur kan er sprake zijn van hoofdelijke aansprakelijkheid van bestuurders. Het komt echter niet vaak voor dat een bestuurder individueel aansprakelijk wordt gesteld. In het geval van faillissement geldt dat bestuurders alleen aansprakelijk kunnen worden gesteld (door de curator) indien hij/zij de bestuurderstaak 'kennelijk onbehoorlijk' heeft vervuld en aannemelijk is dat dit handelen (of nalaten) een belangrijke oorzaak is van het faillissement (zie artikel 2:248 van het Burgerlijk Wetboek). Buiten het geval van faillissement kunnen bestuurders door schuldeisers aansprakelijk worden gesteld indien sprake is van een onrechtmatige daad (artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek).

Welk handelen van de bestuurder kan leiden tot hoofdelijke aansprakelijkheid? Het gaat dan om in het oog springende zaken, zoals het aangaan van financiële verplichtingen waarvan bij voorbaat overduidelijk is dat de organisatie deze niet kan dragen. Of wanneer de bestuurder ervoor zorgt dat verplichtingen niet worden nagekomen en verhaalsmogelijkheden worden gefrustreerd. Het gaat dus om ernstig verwijtbaar handelen. Het is niet de intentie van de

wetgever dat bestuurders worden gestraft voor onopzettelijke domigheden of beleidsfouten. Een voorbeeld waarbij een bestuurder persoonlijk aansprakelijk zou kunnen worden gesteld is als hij/zij bewust foutieve financiële informatie verstrekt om een lening los te krijgen en de lening vervolgens niet kan worden terugbetaald.

Lenen bij een gespecialiseerde financier

De zorgvuldige procedure rondom de OML zorgt ervoor dat van onbehoorlijk handelen van een bestuur bij het aangaan van de OML geen sprake is. Het gaat bij de OML immers om een bijzondere leenfaciliteit die speciaal is ontwikkeld om monumentorganisaties te helpen om door de Corona-crisis heen te komen. De regeling wordt uitgevoerd door het Nationaal Restauratiefonds. Het Restauratiefonds kijkt samen met de monumentenorganisatie naar de financiële situatie: onderdeel van de aanvraag is het opstellen van een businessplan waarin het toekomstperspectief en toekomstig verdienmodel worden geschetst. Een OML wordt niet verleend als er onvoldoende toekomstperspectief is. Die zorgvuldige afweging is dus expliciet onderdeel van de procedure om een lening aan te gaan.

Verslaglegging

Het is verstandig om de besluitvorming over het aanvragen van de OML goed vast te leggen. Dat kan met een heldere verslaglegging van de bestuursvergaderingen waaruit blijkt hoe tot de leningaanvraag is gekomen en wat de afwegingen zijn geweest. Mochten er later toch vragen zijn, dan kan men hier op teruggrijpen.

Bijzondere tijden: de OML biedt ondersteuning

Er zijn monumentenorganisaties die vanwege de coronapandemie in financiële problemen (dreigen te) komen door minder inkomsten vanwege de beperkende maatregelen van de overheid of door het wegblijven van klanten. De Opengestelde Monumenten-Lening is op verzoek van de rijksoverheid ontwikkeld door het Restauratiefonds om eigenaren van publiekstoegankelijk rijksmonumenten een helpende hand te bieden. De leningsvoorwaarden zoals een lange looptijd en mogelijkheid tot een aflossingsvrije periode zijn hier specifiek op afgestemd.

Restauratiefonds.

088 253 91 70

corona@restauratiefonds.nl

www.restauratiefonds.nl/opengesteldemonumentenlening